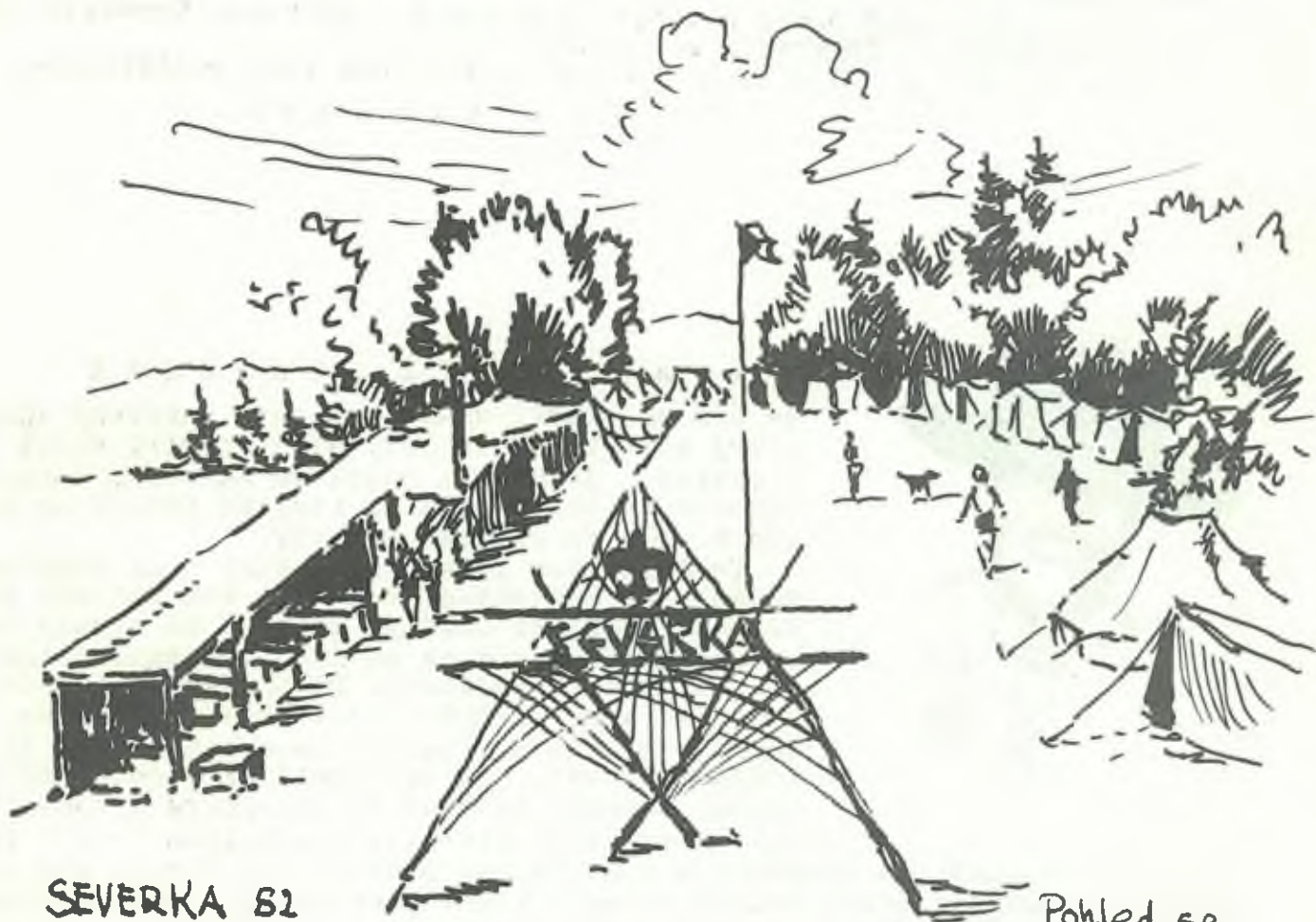


# STOPA

ČASOPIS ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTER V ZEMRANIČI Č. 70

Číslo VII. ZÚSTAV TÁBOŮ NAŠI

Číslo IV. 1983



SEVERKA 82

Pohled se  
Severky

Redakcia: Dr. Velen Fanderlik, 709 Herma Crescent TRAIL, B.C. Canada V1R 1B3

Redakčný kruh: Vladimír Balejka Dr. Juraj Kelominský

Administracia: STOPA 29414 Bayand Drive, San Pedro California 90732  
V Europe: SKAUTES Tolhuis 2022 6537 LV NIJMEGEN Holland



### P I Š T E D O S T O P Y !

Stopa nejsou noviny, které píší o čemkoliv co se stalo. Je to sbírka z k u š e n o s t í které zanechávají STOPU po které jiní mohou jít. P i š t e V I C ! O jakékoliv nové myšlenky, nebo zkušenosti, kterou jiní mohou použít v praxi. Zajímavosti z jakéhokoliv oboru pro vůdce. Praktiky a triky technické. Výchovné nápady, zkušenosti.

J A K ? Stručně, Stopa není literární časopis. ale praktická sbírka nápadů. Máme málo místa a pošta stojí mnoho. J A K ? Černě. Máš-li starou pásku vytlučenu, vlož n o v ý průklepový papír a pošli č e r n ý průklep. Kreslete jak dovedete, Velen to překreslí a opraví.

N a p i š t e C O c h c e t e číst, jaké rady potřebujete.

... --- ... R e d a k c e .



### B r a t r E M I L S T E M B E R A

je náš nejstarší skaut exulant, narozený 1900 který strávil skoro celý svůj dospělý život v cizině. Skautoval ještě za Rakouska doma v Čechách a válku přežil na italské frontě se známým 8. plukem pražské pěchoty.

Ve dvacátých letech se dostal jako bankovní úředník na Slovensko do Košic, kde budoval první naše skautské oddíly a odtud na nějaký ten rok do Brna, odkud se na něho pamatují a tam jsem ho viděl naposledy. Dlouho se doma neohrál a dal se svou poutí do Jugoslavie, Bulharska, Řecka a Egypta a odtamtud na dlouhou dobu do Indie a Háběše, kde se oženil. Krátce na to ho odnesl západní vítr až do Shanghaye a tam strávil skoro čtvrt století, s několika lety v Indii.

Nikde nezapomněl na skauting a organizoval rovery celý život. Ale ani v Asii nezůstal, neboť bludné koření, které překročil, ho zaneslo přes rovník do Jižní Afriky a Austrálie a konečně po druhé světové válce se usadil v USA. Nikdy a nikde nezapoměl na skauty a skauti na něho.

Za svou práci pro U.S. Skauty získal řadu vyznamenání hlavně pak v r 1978 odznak stříbrného bobra, který si plně svým životním dílem zasloužil.

Je zajímavé, že J Á N O Š I K, tak se mu také říká mezi skauty, vlastně nikdy nežil doma za naší svobodné republiky a přece je plný právě těch idealů a myšlenek, které s námi srůstaly když jsme doma jako skauti vyrůstali a podle nich se alespon snažili žít. At byl kdekoliv na světě at žil mezi lidmi nejrůznějších národností a ras, vždy zůstal tím, čím se narodil. Co emigrantů a exulantů se odrodilo.

## V L I V S K A U T I N G U A S K A U T S K É M Y Š L E N K Y N A K U L T U R U N A Š E H O N Á R O D A .

Velena

Výtah z přednášky Dra Velena Fanderlika na schůzi Spolku pro Vědy a Umění ve Washingtonu D.C. v r 1980.

Kultura je jakýsi povědomý zájem o určité myšlenky. Je to vkus, náboženství, mravní zásady, zvyky a pod.

Je ovlivňována svenčí cizími kulturami které jsou třeba jen 've vzduchu'

U nás to byl z velké části právě skauting. Baden Powell zorganizoval první skautské jednotky, ale ta myšlenka byla stará. Návrat k přírodě a přirozenému životu se objevuje znova a znova po staletí. Již ve starém Římě a všude tam, kde lidstvo žije příliš 'uměle'.

Koncem minulého století lidstvo strácelo přirozený poměr k životu protože žije v umělém městském prostředí. Počátkem tohoto století se objevují první knihy, které upozornují na přirozený život zvířat. Je to předně Seton, jehož knihy byly přeloženy Pavlou Moudrou a staly se u nás populárnější nežli kdekoli na světě. Není tedy divu, že jsme byli třetí země na světě, / Anglie, Chile a pak my / kde skauting byl založen, ale převzal daleko víc kulturního elementu, nežli kdekoli na světě.

Poskautštěli jsme všelijaké sporty jako turistiku, / turisté chodili od hospody k hospodě, my jsme tábořili /, lyžaření / místo švihů na louce jsme lyžařili putovně od chaty k chatě /, nejezdili jsme jenom na kolech, ale 'putovali' jsme a při tom tábořili. Poznali jsme nejenom vesnice, ale i okolí našich vlastí .

Vztyčování vlajky při slavnostech, námořnický obřad, jsme dovězli my k nám.

Často se nám vyčítá, že jsme stáli u kolébky trampingu, dnes známého jen s oné zvrhlé stránky. Tramping se skutečně do značné míry zvrhnul jenom proto, protože se ho chytily elementy divné, které si šli 'pořádně zařadit' do přírody, tak jako to dříve dělali v zájezdní hospodě někde poblíž Prahy. Je pravda, že skauti donesli do těch trampských táborů onu romantiku, která byla kulturní, ty písně a hudbu, touhu po neznámých zemích a po přirozeném životě v přírodě. Je škoda, že se to leckdes zvrhlo, bylo to opojení, které se obvykle zvrhne a pak vyžije.

Naučili jsme mládež, ale i učitele a cvičitel, jakýchkoliv spolků jak hrát hry. Příručka her, kterou jsem / V.Fanderlik / vydal poprvé před válkou počátkem třicátých let měla více vydání a výtisků nežli Masarykova Světová revoluce, nebo celá řada nejpopulárnějších románů.

Foglarovy knihy pro chlapce a jeho časopisy se staly docela záplavou mezi 1930 - 65 a stále ještě se čtou.

Byly to naše skautské písně, jako Kňourkova Poštorenská kapela a jiné, které se dostaly nejdále dosvěta a sám jsem ji slyšel hrát černochoy ze západní Afriky na skautském Jamboree v r 1967 v Americe. A takových písniček byla řada, i když se nedostaly třeba tak daleko.

Je málo národů na světě, kde kultura přicházela nejenom shora ale rostla všude, třeba v úhoru a prorostla do kulturního lesa. Co máme lidové kultury, kterou nenajdete u jiných národů / německé písně jsou většinou zlidovělé / Angličani lidových písní nemají, francouzské jsou většinou náboženské - jen Italové nám mohou konkurovat a snad Skoti.

Vliv skautingu tedy sledoval tutéž cestu, vrozenou našemu národu.

## U Č M E S E K D E S E T O D Á .

Leckdos z nás si myslí, že náš způsob vedení táborů, naše hry a náš program byl lepší za našich mladých let a že se ničemu nemůžeme již naučit.

To je jednak příliš sebevědomé, či lépe, je to do jšlivost.

Jsme tu v exilu a snad se někdo z nás jednou vrátí domů a bude moci zase skautovat a vést oddíly našich chlapců nebo děvčat. Co jim nového doveze a ukáže ?

Ve styku se skauty z celého světa se můžeme mnohému naučit. Jen se podívejme poněkud kolem.

Skandinávci, Švédové a Norové i Dánové, Němci a Rakušáci mají velikou turistickou tradici. Jejich výzbroj, tlumoky, boty, oláště do deště, i nádobí na vaření je lehké velice skladné a trvalé. Jejich stany jsou lehké, snadno se staví a snadno se nosí na tlumocích.

Naučme se od nich skládat tlumoky tak, aby se snadno nosily, netáhly dozadu a nepřevalovaly se na zádech. Balí si je nad hlavu tak, aby tlačily na záda a nevyvracely ramena.

Angličané mají dokonalé nářadí, jako nože, pily, sekery a pod. Daleko lehčí a účinnější nežli Američané. Prohlédněme si katalogy prodejen a obchodů s výzbrojí.

Jsme pochopitelně pyšní na své podsady, které nás udělaly známými po celém světě . Ty se však nedají všude stavět a na putovní akkrátké tábory se vůbec nehodí. Naučme se od ostatních národů, jak stavět stavy jak vyrobit potřebné malé stavby a drobnosti bez hřebíků. V tom jsou mistři Angličané a Švýcaři. V Anglii hřebík v táboře je cosi dokonce jako vetřelec, který vůbec mezi skauty nepatří. Všechno se váže provazy a dobře a účelně.

Naše kuchyně a naše vaření je jistě dobré, výživné a chutné. Nemáme však praxe se suchou stravou na putovních táborech a na výletech. Dnes se všude po světě vyrábí velice dobrá a výživná sušená strava která je lehká, snadno se nosí, nekazí se a rychle se připravuje. Najděte si jen americké příručky a tam najdete vynikající nápady a vyzkoušené praktiky.

V poslední době se stává hlavně v Americe a v Kanadě, že se zřítí letadla někde v odlehlé pustině a lidé zůstanou bez zásob, bez jídla a často i potřebného šactva, nemluvě o jakémkoliv táborovém zařízení. Jak přežít ? Vyšla řada příruček na to thema . Dávno před válkou ještě doma jsme pořádali pro naše rovery a starší skauty několikadenní výlety, kde jsme jedli jenom co jsme našeli cestou. Je to často nesnadné, hlavně v létě, ne tak na podzim, kdy je všelijakých plodů dost a dost. Uspořádejte takový výlet čas od času pro starší zkušené skauty a uvuďte, jací jsou v tom nováčci. Budete překvapení co všechno se dá jíst, nebo nějak k jídlu upravit, naučíte se jak se dělá teplý a suchý přístřešek i v zimě, nebo jak se najde teplé místo k přenocování. Je o tom mnoho literatury napsané lidmi, kteří mají zkušenosti dobré i špatné a vědí jak na to. Nebojet se podle těch knížek pracovat. V Kanadě a v Americe dnes jsou povinné kursy pro piloty letadel, která létají přes severní pustá území aby se naučili jak 'přežít'.

B U D M E R A D I že tam ještě N E J S M E

/ z dopisu jednoho našeho starého skauta, jehož syn skautuje v Americe s americkými skauty./

...Když jsme pak měli svého vlastního syna od malička jsem si přvozeně přál aby se stal skautem.... Vytvořil jsem tím, pochopitelně pro-blem, protože jsem mu popisoval zážitky z našeho skatského hnutí.

Chlapec nechtěl být vlčetem, protože to znamenalo, že se scházeli někde v basementu a lepili papírové holuby, že to je baby sitting.

Teprve když byl v "junior High School" / asi 12 let/ se s nadšením připojil. Čekal, že se dostane mezi chlapce milující přírodu a táboře- ní .. a také bratrství, jak je znal z našeho vyprávění. ...

V tom ohledu ho čekalo zklamání a mě také.

Zdejší sk. program byl zaměřen a omezen na získávání odborek snad- ných a automatický postup z jedné "třídy" do druhé po získání určitého počtu odborek. O nějakém vztahu mezi chlapci a vědomí soudržnosti a náležitosti k družině a oddílu ani řeči.....

Udělal snadno tolik odborek, že se to nelíbilo vedoucím otcům a nenašel ani přátelství, pro které tam šel.....

Účast otců na práci oddílu je další kámen úrazu. Jsou za své chlap- ce žárliví. Nám je jejich účast vůbec nepochopitelná .

Účastnil jsem se výletu, na který byli pozváni otcí. ..Tábořil jsem s družinou synovou. Rozděлил práci a úkoly, ale chlapci to prostě neudě- lali a on mi říká: "To je tak všude, to se nedá vynucovat."

V důsledku přemrštěných žalob, když dojde k urazu, nebo škodě se zavádějí neuvěřitelná pravidla. Když chtěl chlapec sekat dříví musil prostor kde pracoval ohradit šnúrou a tam pracovali hoši z družin vzdá- lených na sto metrů.

V životě jsem neviděl takový nepořádek, jako v jednom táboře. Salámy pod mokrou dekou, tábor neurovnaný, program minimalní a chlapci se tou- lali po lese a nevěděli co dělat. Není pochyby že existují také velmi dobré oddíly a program musí být neskonale lepší mimo metropolitní prostory. Bohužel, pro obavy ze zločinnosti si hoši nemohou ani vyjít nikam v menší skupině

Vše se dá shrnout jednou větou: n e n í t o h n u t í , n ý b r ž o r g a n i s a c e . Organisační vedení otců a placených funkcionářů nemůže nahradit n a d š e n í m l a d ý c h l í d í / ani činov- níků.

My jsme byli vedeni snahou po bratrství mládeže, protože jsme viděli tragedie válek a diktátorů a viděli jsme ve skautingu jednu z cest k zlepšení . Snad je to jediná cesta, ale společnost myslí jinak a nebylo by dobré, abychom chyby společnosti svalovali na skauting ve dnešní formě. Dekadence je všeobecná a jenom její nepatrná část je dekadence skautingu.

Je mi líto, že musím o tom všem zase přemýšlet.

Z jedné Petrovy frčky jsem měl a mám radost. Umí dokonale česky a zasloužil si odborku s nápisem ČESKY. Až na to že ten háček tam mu- sila došít maminka.

Přejeme Vám hodně úspěchu, abyste se sem nedostali.

Tvůj Franta .

## P R A K T I C K É R A D Y V Ů D C Ů M

Velen

S t a r š í h o š í a d ě v ě t a t a u t i k a j í z o d d í l u .

Dej starším nějakou podstatnou a odpovědnou funkci a trvalou práci. Nějakou povinnost a úkoly, které se musí plnit soustavně a delší dobu.

Dej tu a tam příležitost k nějaké skutečně 'calapské' činnosti či podniku jako noční výlet pro starší, spaní pod stany v zimě a vůbec něco d o b r o d r u ž n ě h o o č e m s e b u d e d l o u h o v y p r á v ě t .

Dej lidem nějakou funkci, která trvale zavazuje, jako pokladnictví, archivářství, správce vyzbroje / ten se stará také o evidenci kde věci jsou, kdo si co vypůjčil, upomíná, aby se předměty vrátily, má přesný seznam, do něhož zapisuje kdo si co vypůjčil atd. / Stará se o dobré uložení a opatrování. Čas od času zorganizuje 'brigádu' ve volné odpoledne, nebo den, aby se náradí opravilo a nabrousilo atd.

Takových funkcí je řada jako: archivář, stará se o písemnosti, pokladník / o peníze/, kronikář / píše kroniku, nebo se stará o to, aby jiní napsali články, nakreslili leccos a pod. Fotograf / stará se o to aby se snímky dostaly do alba oddílového nebo byly vystavovány v klubovně / Je dobře tyto funkce časem střídát a při té příležitosti dát leccos do pořádku.

Starší hoši a děvčata se v táboře 'o t r a v u j í '

Máš asi příliš mnoho dospělých lidí v táboře, kteří nepustí starší chlapce a děvčata k odpovědnější práci. 'My to uděláme rychleji a líp. My to známe'. Tej starším nějakou tu činnost a odpovědnou funkci do ruky. Přizvi je na porady vedoucích, kde je to možné a dej jim příležitost, aby navrhli co by chtěli. To ovšem asi mnoho nepomůže, protože oni sami nevědí.

Rad' se se staršími, kde je k tomu příležitost a možnost se nějak uplatnit, aby viděli a cítili, že jsou užiteční a ne jenom 'čísla'.

Dej jim připravit nějaké podniky, jako stopovací hru, výlet nebo jiné cvičení.

S t a ř í s p r o s t ě m l u v í .

Předně zpytuj svědomí a vyvaruj se sám příliš 'květnaté mluvy'. Napomeň pachatele na místě mírným, otcovským, způsobem. Nahraď sprostotu vtipností. To je nejlepší náhrada, protože lidé jsou většinou sprostí jen proto, aby ukázali svou mužnost a připoutali pozornost na sebe.

N e j e n s t a ř í , a l e i o s t a t n í š p a t n ě z a c h á z e j í s n á r a d í m .

Udělej v táboře 'o d p o l e d n e nebo v e č e r o p r a v . Dejte se v kroužku do broušení seker a pil. Hned na počátku tábora zaříd vhodné uložení náradí, aby pily neležely ve staně v trávě, hřebíky v lepenkové krabici, která se rozklídí, a pod. Všechno musí viset, být na poličkách a bezpečně uloženo.

Tak je naučíš, aby měli úctu před náradím které je jen prodloužením jejich 'm y s l í c í c h r u k o u ' .



Radek: T Á B O R Y K D Y S I A D N E S / zkráceno /

Pamětníci skautských táborů, které se konaly ještě doma ve svobodném Československu jsou asi mezi činovníky v exilu jen v menšině. Zamysleme se nad tábory doma a tady ve svobodném světě.

1. PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ. Doma jsme tábořili v panenské přírodě, kde lesy nebyly protkány asfaltovými cestičkami pro cyklisty, nebyla veřejná tábořiště a les se nehemžil takturisty a mastňáky. Vody v řekách byly čisté a nebylo slyšet hluk z blízké dálnice nebo veřejného campingu.

2. PROSTŘEDÍ A JAZYK. V táborech jsme byli domavšude po okolí se mluvilo naší mateřštinou. Zde má často táborový hospodář na nákupu potíže aby se v Bavorsku dohovořil Goethovou němčinou, kterou se naučil ve škole.

3. PROSTŘEDÍ A DOBA. V těch starých dobrých časech vládla ještě jakási morálka a úcta k cizímu majetku. Terrorism, vandalism a násilí neexistovaly. Dnes vůdce nese za své svěřence mnohem větší odpovědnost.

4. ÚČASTNÍCI TÁBORA. Tábor je vyvrcholením skautského roku. Každý skautík se na něj těší ode dne, kdy se vrátil z předlého tábora. A hned se na příští připravuje. Měli jsme týdenní schůzky, výlety, měsíční besídky. Byli jsme dobrá parta a znali jsme se. Ten vzájemný styk chybí a naše mládež není sehraná. Vůdce se o to pokouší v prvním týdnu teprve na táboře. Na tábor přicházejí i tak zvané "osamělé hlídky", které se seznamují se skautingem teprve na táboře. Schůzky jsou tak řídké, že co se skautík naučí na jedné, do příští zapomene.

5. JAZYK ÚČASTNÍKŮ. O mateřštinu se doma starala rodina a škola. Zde škola není a v rodinách se často přepne místní jazyk, který děti ovládají ze školy a ze styku se spolužáky.

6. KOEDUKACE. Doma kmen dívčí a chlapecký byly zcela odděleny. V exilu jsme spojeni. Máme málo mládeže a ještě méně schopných vůdců a vůdkyň. Počet dětí je omezen také tím, že prázdniny jsou v každé zemi i oblasti jindy. Proto tábory oddělené, pro chlapce a pro dívky si nemůžeme dovolit.

7. VĚK. Doma jsme měli většinou tábory pro skauty, ale separátní tábory pro vlčata a světlušky. Dnes máme věkový rozdíl v exilu od 7 do 18 let. Příprava programu je obtížná, rozhodně však pro vůdce neúnosná.

Z toho vyplývá, že na vůdce exilových táborů jsou kladeny mnohem větší nároky nežli tomu bylo doma. Musíme velice pozitivně hodnotit skutečnost, že dnes v našich jednotkách skoro všude nastoupila vůdcovská generace odchovaná již v exilu. A při tom naše tábory mají stejně vysokou úroveň, jako měly tábory doma. Pochopitelně se objevují chyby, které ostatně existovaly i doma, a ty nejsou snad vinou vůdců, ale všeobecných potíží naší situace. Budeme se musít více zaměřit v celoroční činnosti na přípravu na tábor. Časté schůzky, jako doma jsou při vzdálenostech prakticky nemožné. Něco se dá dělat pomocí družinových a oddílových časopisů a oběžníků, aby se udržel styk. Potíže s mateřštinou se nedají ovšem tak snadno odstranit za tři týdny v táboře. Rodiče nám musí pomáhat během roku, doporučujeme dětem na schůzkách vhodnou četbu, používejme Janových oběžných kaset, zaveďme literární soutěže a na besídkách souže recitační a pěvecké.

Máme radost z nové generace vůdců, vidíme, že naše práce nebyla marná. Musíme si ty mladé vůdce šetřit. Přehlížením jejich snah školometským poučováním a zbytečnými výtkami a pletením se jim do práce je jenom otrávíme. Mladí vůdcové by měli dostat pocit, že ti staří se stáhli do pozadí, ale jsou na blízku a ochotni pomoci na zavolání.

Skauting je hra, hra pro ty mladé a ne pro byrokraty a úřady nás starých. Mladí i staří by se měli na stránkách STOPY vyjádřit sami.

Všichni ti mladí vedoucí dokázali letos že umí dělat ten náš skauting i za těchto těžkých podmínek někdy i lépe, nežli jsme uměli my staří doma.

## THE OFFICIAL BOY SCOUT /of America/ HANDBOOK .

Právě vyšlo nové vydání knihy Williama Hillcourta, který je původem Velen Dán a přišel do Ameriky někdy v r 1924. Napsal tuto knihu někdy 1925 Je to jedna z nejoblíbenějších a nejznámějších příruček v Americe a vyšla v nových vydáních téměř každý rok. Celkem 29,000.000

Měl jsem jedno z prvních vydání doma a mnoho jsem z něho čerpal v Lesních školách. Kniha je krásně vydaná a ilustrovaná a má 576 stran. Znám osobně Hillcourta, který vedl po leta americký Gilwell.

Kniha obsahuje skoro všechnu znalost prvořádního skauta. Porovnám toto poslední vydání s předešlými. Každý rok se něco přidalo a zlepšilo a kniha narostla v obsahu a rozsahu. To se děje se všemi dobrými učebnicemi. Musila být proto poněkud zestručněna. A v tom je její chyba. "Není místa na vysvětlování stačí, když si to pamatuješ". A tak nejen študáci, ale i skautíci "biflují". "Naučí se myslet a nemyslí. Nadarmo se neříká, že myšlení bolí." Tato kniha je typickým příkladem dnešní výchovy mládeže, která nedoveče počítat, protože má v ruce elektrické počítátko, nedoveče číst, protože čte jenom slova ale ne souvislost. Nepamatuje si podstatu věci, protože ji to nikdy nezajímalo. Vždyt stačí vědět jenom jak na to, na co vědět proč.

Je v knize několik stránek uzlů s krásnými obrázky. U každého uzlu je uvedeno lakonicky k čemu je, ale v čem je jeho podstata tam není. Tak zvaná "pevná klička" užívaná v horolezectví, kterou musí umět horolezec uvázat často více méně jednou rukou, protože druhou se drží na skále a musí si ji uvázat kolem pasu. To tam ovšem není. Na to není dost místa.

Orientace je velice pěkně vysvětlena s pomocí kompasu, mapy a měřítka. A co když kompas nemáš? Nevytýkám, že není uvedena methodika, jak ty věci učit. To je příručka pro chlapce a ne pro vůdce. Ale i rádcové to mají znát, protože oni učí chlapce ve své družině.

Tak to je hlavní kritika. Kniha však má také mnoho KRASNYCH KAPITOL. Po trpkých zkušenostech s grren-horny, kteří zabloudí v lesích a pustinách se dnes zdůrazňuje "jak přežít". Krásná kapitola popisuje co se dá jíst. Byliny jsou vyobrazeny v barvách a většinou se dají podle těchto obrázků poznat. Jako botanik bych ovšem doporučoval, aby byly popsány přesně alespoň některé znaky podle nich se poznají "bezpečně".

Jiná krásná kapitola je o šetření energií. To je dnes velice moderní a časové thema, protože surovin není na věčnost a i u nás v Kanadě lesy rychle mizí, ba do slova se "plundrují".

Vedle kapitoly o první pomoci je tu také obsáhlá kapitola o záchraňování. Dnes se tává čím dále více že nezkušení lidé s nedostatečnou výzbrojí zabloudí, zůstanou někde v nebezpečí, uvážnou někde, utrpí uraz a pod. Celá ta technika záchraňování a dovolání se pomoci je velice dobře zpracována.

Charakteristická je také kapitola "Poznej svou obec Know your community". Většina lidí v Americe žije dnes ve městech přes milion. Do přírody se dostanou velice zřídka a hodne skautské činnosti se provádí ve městech. Skauting se také snaží vychovat u mládeže smysl pro život ve městě pichopení jeho potřeb a připravit je tak na funkce, které budou jako dospělí jednou zastávat. Je to jakási občanská výchova.

Porovnáme-li toto poslední vydání s jedním z prvních vidíme jasně jak se skauting mění s vývojem naší společnosti at již je to jen vývoj nebo pokrok civilisace.

Podle dáńksého skaut. časopisu.

## N ě k o l i k r a d v e d o u c í m m l á d e ž e .

Baden Powell napsal knihu 'Scouting for boys'. Skauting PRO chlapce a ne pro vedoucího. B.P. nebyl filosof, byl praktik, který čerpal většinou se zkušeností a jeho největší přednost byla, že si zachoval zdravý r o s u m . A ten chtěl zachovat i pro skauty a mládež.

Bylo mnoho jeho následovníků, kteří považovali jeho knihu za příručku pro vedoucí mládeže. A to byl o m y l . Kniha vycházela na pokračování jako jakýsi časopis, v době, kdy ještě nebyla žádná skautská organizace, ale mládež, chlapci, se organizovali sami ve skupinkách. Něco podobného později dělal Seton a u nás Foglar. Tí však byli spíše literáti či spisovatelé, což B.P. nikdy nebyl ani nechtěl být.

Vést mládež, znamená proto podle B.P. a jistě podle všech nás, kdo jsme úspěšně vedli oddíly mládeže jakéhokoliv druhu, vést je, ukázat jim cestu, pora-dit jim, ale n i k d y n e v z í t s i j e n a p o v e l .

Po leta jsem si zapisoval stručná hesla, která vystihují to tajemství v údcovského řemesla a činnosti a co jsem po papírech našel Vám tu sděluji. Dodejte si k tomu to, na co jste přišli sami. Buďte však opatrní. Jenom ty rady jsou dobré, které platí pro každého a za všech okolností a ne jen ve vzvláštních případech.

Nechej chlapce jít a pracovat samy, dokud všechno klapě.

Nepostrkuj je, neříkej jim všechno do detailu, nech je myslet a nemysli si, že všechno je špatné a nebezpečné, co dělají jinak, nežli bys to dělal ty sám.

Porad, když se stratili

Sleduj jejich činnost a když vidíš, že se stratili a nemohou najít správnou cestu, porad, vysvětli a a nech je udělat rozhodnutí . Neříkej, 'udělejte to takhle' ale porad, jak by se to dalo spravit a vylož jim proč se stratili a proč zabloudili. Nikdy však nevyčítej. Jen ten kdo bloudil najde správnou cestu, kdo nikdy nezbloudil šel asi velice vyšlapačnými cestami.

Povzbud nálady, když klesá, ale dokud ještě je plamének v popeli.

Stačí často jenom nějaká poznámka a několik slov. Třeba i vhodný vtip, usměv, pohled, gesto. Je pozdě křísit mrtvého když již nedýchá a rozfoukávat studený papír. Zde záleží nejvíce na tom k d y a ne tolik na tom j a k .

Pochval, když se něco podařilo.

'Každý čin čeká podlazení' napsal kdesi Ant. Trýb, básník pokorného zranění a mnoho-letý skautský pracovník . Na to nezapomínej. To je nejlepší 'očkování proti defaitismu'. Nebud bombastický a nepřechval. Vždy si nechej superlativy na něco 'ještě lepšího'.

Varuj, když jsou v nebezpečí

A to je nejdůležitější, ale také nejnesnadnější metoda . Oni často nevidí nebezpečí, které ty, zkušený dobře poznáváš. Nejnebezpečnější momenty jsou, když všechno je jako-by v pořádku. Nebudou ti věřit. Nekaž rozeber tu situaci, upozorně na zkušenosti z minula a halvně jim ukaž a dokaž, že stejné příznaky vedou k stejným chorobám. Když večer není rosa bude zítra pršet. To se nedá oddebatovat. Když jsou v oddíle nejlepší hoši stejného stáří, všichni stejnou dobou odejdou.

Snaž se mít tu měkkou ruku, která dovede pohladit a melodický hlas který poradí, práskání do stolu a řvaní nechej jiným.

## U n i k o v o s t   a   p ř i s p ů s o b i v o s t . Podle Kanadského časopisu

Byli vždycky lidé, kteří nebyli spokojeni s tímto světem. A Dnes je tomu také tak.

Mnoho se změnilo, ale těm, kdo nejsou spokojeni zůstaly vždycky tři cesty. a/ přispůsobit se situaci, b/ bojovat, po případě snažit se svět změnit, c/ stáhnout se do pozadí.

A proto byli vždycky lidé, kteří ať rádi, či nerádi po případě i s odporem se dali do práce za daných okolností a udělali, co se dá, ti druzí dělali revoluci, nebo se o ni pokoušeli a podlehli, nebo se stali slavnými a třetí, kteří odešli do ustraní, šli do kláštera, dali se na poustevnický život a prostě rozešli se se společností a se světem.

Je zajímavé, že moderní způsob života a organizace společnosti mluví čím dále více o svobodě jednotlivce, ale ve skutečnosti ho nutí, aby žil standardním životem, jednal tak jako každý činí a stal se bezbarvým členem, či kusem toho lidského stáda. Nejsou to jenom zákony, kterých je čím dále víc, které nás omezují, protože žijeme příliš blízko sebe a jeden na druhého narážíme na každém kroku. Je to i společnost sama, která se dívá s nelibostí na lidi, kteří jednají jinak, nežli ostatní. Chovají se nemožně, jsou směšně výstřední, nepatří mezi nás. Společnost je mlčky odsuzuje a odepisuje.

Na první pohled se zdá, že toho omezení je dnes méně, nežli bylo kdysi, ale to je "optický klam". Málo kdo si to dnes může dovolit aby žil jinak nežli sousedi. Angličtina tomu říká "keep up with the Joneses" / táhnout se sousedy /. Když jsem byl chlapec, kde kdo si dával ušít šaty podle míry. Kdo si to dnes může dovolit? V každé rodině se vařilo podle "jejich". Dnes jíme masově vyráběné potraviny všichni stejně.

Není tedy divu, že všude na světě, ale hlavně v západní Kanadě, se objevují skupiny lidí, kteří odcházejí "do pustiny" a tam žijí primitivně jako před několika stoletími "z pudy". Mají nějaké ty, slepice, krávu, kozy domácí zvířata, políčko za humnami a žijí z ničeho.

Je mezi nimi mnoho vzdělaných a inteligentních lidí, znám celou řadu svých studentů, kteří nikdy si nevzali zaměstnání a žijí jako poustevníci se svými rodinami. Ke společnosti se staví zády a nevěří na její způsob života a na její zásady.

Jsou lidé, kteří říkají, že jsme to vynylili my, skauti. To ovšem není pravda, ale je něco na tom přece, tu a tam.

A nejzajímavější na tom je, že nejenom zavrhnuli docela způsob života naší společnosti, ale i její principy, zásady, mravní názory a do značné míry i náboženství. Zde několik desítek kilometrů od nás na tu či na onu stranu jsou takové "kolonie" které věří na Východní kultury, spiritism, nejrůznější pověry a nauky, a věří, že v nich najdou odpověď na otázky, na které nikdy odpovědi nebyly, jako je štěstí, láska, přátelství, poměr k přírodě a k Bohu, či bohu, nebo bohům.

Pověřivot bují. Před dvaceti lety četli horoskopy jenom lidé podivínští, dnes jsou celá nakladatelství těchto knih a kdejaké noviny otiskují na každý den proroctví podle horoskopů. A tady je ten háček. Lidé, kteří nemohou udělat rozhodnutí, přečtou si horoskop, zajdou si ke kartářce, či jinému jasnovidci a ten udělá rozhodnutí pro ně.

Postupně mizí úplně rozdíl mezi vědeckou pravdou a jinou, věří se na létající talíře, spojení s jinými planetami, čáry, kletby a pod. jako tomu bývalo v "temném středověku".

Moje nebožka matka nám dětem říkala: hastrmani, bubáci, víly a hejkali jsou jenom v pohádkách, těch se nemusíte bát. Dejte si pozor na lidi. A měla pravdu.